

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Katholiek Scholencentrum JOMA te MERKSEM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 109983

Instelling Katholiek Scholencentrum JOMA

Directeur Dominique Dedoncker

Adres Maantjessteenweg 130 - 2170 MERKSEM

Telefoon 03-645.59.60

Fax 03-645.65.45

E-mail directie@ksjoma.be

Website <http://www.ksjoma.be>

Bestuur van de instelling VZW KOR Merksem

Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN

Scholengemeenschap SGKSO Ekeren - Merksem

Adres Gagelveldenstraat 71 - 2170 MERKSEM

CLB Vrij CLB De Wissel Antwerpen

Adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 22-03-2016, 23-03-2016, 24-03-2016, 25-03-2016, 26-03-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 26-03-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 13-04-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jos VERMIJL

Teamleden Gino MALFAIT, Veerle VONDERLYNCK, Wim DE WIEST, Jean-Luc WITTEVRONGEL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
4.1.1.1 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad in de A stroom, in aso en tso in de tweede en de derde graad (leerplannen 2008/004, 2010/022, 2008/039).....	9
4.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	11
4.1.1.3 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Secretariaat-talen (leerplan D/2014/7841/009).....	14
4.1.1.4 Muzikale opvoeding in de A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannen D/2009/7841/029 en D/2013/7841/010)	17
4.1.1.5 Plastische opvoeding in de A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannen D/2008/7841/044 en D/2014/7841/022)	20
4.1.1.6 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Handel, Handel-talen, Sociale en technische wetenschappen en Toerisme (leerplannen D/2002/0279/048c, D/2002/0279/048d).....	22
4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	25
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	27
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	27
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
5.1 Evaluatiepraktijk	29
5.2 Leerbegeleiding.....	32
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
7.1 Wat doet de school goed?	37
7.2 Wat kan de school verbeteren?	37
7.3 Wat moet de school verbeteren?	37
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De school maakt deel uit van de scholengemeenschap SGKSO Ekeren-Merksem die uit negen scholen voor gewoon secundair onderwijs bestaat, een school voor buitengewoon secundair onderwijs en een centrum Leren en werken. De Raad van Bestuur van vzw KOR Ekeren-Stabroek heeft beslist om het bestuur van haar scholen over te dragen aan de vzw KOR Merksem. De scholen van de scholengemeenschap blijven ongewijzigd.

2 SAMENVATTING

Het Katholiek Scholencentrum JOMA is een aso / tso-school met een wetenschappelijke / sociaal-wetenschappelijke pijler en een economisch / commercieel gerichte pijler.

Het leerlingenpubliek bestaat uit Nederlandstaligen uit de regio en uit kinderen uit taalgemengde en anderstalige gezinnen. De school wordt geconfronteerd met een mix van leerlingen met een eigen verleden, een eigen levensbeschouwing, een eigen culturele rijkdom, maar ook met eigen problemen. De school benut deze diversiteit als een toegevoegde waarde voor haar schoolwerking. JOMA heeft de reputatie van een zorgschool met veel aandacht voor de socio-emotionele begeleiding. Mede daardoor groeit het aantal zorgleerlingen. Toch slaagt de school er goed in om het evenwicht te bewaren tussen de leezorg en de leerplangerichtheid, hoewel de draagkracht bij de leraren onder druk staat.

Het algemeen beleid is participatief, transparant en getuigt van visie, werkkraft en daadkracht. Onder het motto 'Positief a.u.b!' geeft het schoolbeleid haar opvoedingsproject vorm en inhoud door te vertrekken vanuit een groot geloof in de kwaliteiten en mogelijkheden van elke jongere. De school 'reikt de hand' om samen te werken aan vertrouwen, vriendschap, respect en begrip. De onderwijsprocessen verlopen binnen een duidelijk kader van waarden en leefregels met een fundamenteel respect voor de eigenheid van 'elk-ander'. Naast een algemene vorming stimuleert de school allerlei vormen van sociaal engagement.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed naleeft en dat ze systematisch de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving nagaat. De leerplanrealisatie voldoet voor alle onderzochte vakken, behalve voor muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom en in de tweede graad aso waar nog een aantal tekorten zijn.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) binnen de contexten kwaliteitsvol na op schoolniveau. De meeste leerlingen bereiken de eindtermen binnen de context 'lichamelijke gezondheid en veiligheid' met voldoende diepgang. Ze doet dat via een gevarieerd aanbod van breed vormende activiteiten. Haar missie 'Leren doe je ook buiten de klasmuren' maakt zij waar. Er is voldoende draagvlak bij de leraren. De eindtermen 'leren leren' krijgen voldoende aandacht op schoolniveau, maar een expliciete koppeling in de lessen van de preventieve leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' is minimaal, mede door de overheersende invuldidactiek.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de school een goede leerbegeleiding heeft die vooral op schoolniveau goed is uitgewerkt. Ze vertaalt haar missie inzake leer(lingen)begeleiding in een 'zorgcontinuüm', gebaseerd op verschillende fases van plannings- en handelingsgericht werken. Er is een grote zorg om een leerlinggericht schoolklimaat te creëren, waarin elke leerling zich thuis voelt en maximaal wordt begeleid in het studieproces. Het schoolbeleid beschouwt het als vanzelfsprekend dat de aandacht voor leerbegeleiding ook binnen de vakken groot is. Uit het doorlichtingsonderzoek blijkt evenwel dat de aandacht voor 'leren leren' in grote mate afhangt van de vakgroep en van de individuele leraren. Daarnaast hebben niet alle leraren voldoende aandacht voor het nastreven van vakgebonden attitudes.

De evaluatiepraktijk is gebaseerd op een duidelijk uitgeschreven visie. De schoolleiding interpreteert de evaluatiepraktijk als een ankerpunt van het onderwijsleerproces om zo de motivatie, het leerrendement en de leerlingenprestaties gezamenlijk verder op te tillen. De school ondersteunt haar leraren bij het afstemmen van de evaluatie op de leerplannen en werkt voortdurend aan de ontwikkeling van procedures en afsprakenkaders die de leerlingenbeoordeling en de rapportering moeten optimaliseren. De directie stelt de vakgroepen verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun evaluatie. Uit de doorlichting blijkt echter dat de kwaliteit van de evaluatiepraktijk leraargebonden verschillen.

De school voorziet in middelen om ICT te integreren in de lessen of voor leerlingen die thuis niet over de benodigde apparatuur beschikken. De configuratie van het computerpark is goed. De ICT-integratie door de leerlingen hangt af van de betrokken leraar.

De delibererende klassenraad stuurt de schoolloopbaan die de leerlingen voor ogen hebben in een aantal gevallen bij via een B-attest of vertraagt ze door een C-attest. Het percentage uitgereikte A-attesten ligt in de eerste graad en in het aso onder het gemiddelde van de referentiescholen. Het percentage B-attesten ligt in alle onderwijsvormen overwegend boven het gemiddelde van de vergelijkbare scholen. De school streeft naar het afleveren van leerlingen die gemotiveerd zijn om verder te studeren en actief bij te dragen tot een leefbare samenleving. De leerlingresultaten in het hoger onderwijs wijzen echter op een discrepantie tussen enerzijds de vele sterke punten in deze school waaronder het motiverende en participatieve leiderschap, de brede zorg voor de leerlingen, het aanbod aan algemeen vormende activiteiten en anderzijds het veeleer bescheiden studiesucces in dat hoger onderwijs. Mogelijke stoorzenders zijn het onvoldoende nastreven van de eindtermen 'leren leren' in het vakkenonderricht en de overwegend aanwezige invuldidactiek die contraproductief werkt bij het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Bovendien heeft het sterk uitgebouwde zorgbeleid van de school als neveneffect dat een aantal leerlingen zich zelf onvoldoende verantwoordelijk voelt voor de behaalde resultaten. Ze hebben hierdoor niet altijd een correct beeld van hun persoonlijke competenties op studievak.

De school heeft aandacht voor kwaliteitsontwikkeling. Op basis van een realistische kennis van de sterke en minder sterke aspecten van de schoolwerking stippelt de school trajecten uit om systematisch te groeien in de realisatie van het pedagogisch project. Ze vertaalt haar schoolvisie naar concrete doelstellingen en acties die zij opneemt in het jaarlijks prioriteitenplan. Het directieteam stuurt de veranderingsprocessen aan en ondersteunt ze door een veilige omgeving te creëren waarin succeservaringen en mislukkingen gezien worden als fasen in een verbeteringstraject. Met deze aanpak wil ze de basis leggen voor de voortdurende verbetering van het leerproces en onderwijsvernieuwing.

De school staat voor de uitdaging om het gevoerde beleid en het geboden onderwijs voor te zetten rekening houdend met een aantal invloedfactoren zoals het gewijzigde onderwijslandschap in Merksem, de plannen van de nieuwe vzw en de toekomstige profilering van de school, het dalend leerlingenaantal, de relatief grote investering in onderbezette studierichtingen en de vlucht van leerlingen naar scholen in de groene noordrand.

Op grond van de voldoende tot goede leerplanrealisatie voor de meeste vakken, het naleven van de onderwijsreglementering en de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving, formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden. Voor het wegwerken van de tekorten voor muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom en in de tweede graad aso vertrouwt de onderwijsinspectie op het sterke beleidsvoerend vermogen van de school en in het bijzonder het gedreven en motiverende leiderschap.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 1 Handel	Frans, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 1 Sociale en technische vorming	Frans, lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 2 ASO Economie	lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 2 ASO Wetenschappen	lichamelijke opvoeding, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 2 TSO Handel	lichamelijke opvoeding, wiskunde	
Graad 2 TSO Handel-talen	lichamelijke opvoeding, wiskunde	
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	lichamelijke opvoeding, wiskunde	
Graad 2 TSO Toerisme	lichamelijke opvoeding, wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Boekhouden-informatica	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Handel	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Informaticabeheer	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Secretariaat-talen	Frans, lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Gezondheids- en welzijnswetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen	lichamelijke opvoeding	
Graad 3 TSO Toerisme	lichamelijke opvoeding	

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Lichamelijke opvoeding in de eerste graad in de A stroom, in aso en tso in de tweede en de derde graad (leerplannen 2008/004, 2010/022, 2008/039)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De evaluatie is voldoende valide. De school beschikt over de uitrusting om de leerplanrealisatie te ondersteunen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de meeste leerplandoelstellingen voldoende aan bod komen. De samenhang vertoont echter hiaten door het ontbreken van concrete leerlijnen.

In de individuele bewegingsgebieden is er in atletiek voldoende aandacht voor de disciplines lopen en springen, maar gaat er te weinig aandacht naar werpen en stoten. In gymnastiek krijgen de leerlingen voldoende kansen om de motorische basiseigenschappen te verbeteren en de basisvaardigheden te ontwikkelen. De leraren hebben veel aandacht voor ritmische vorming, dans en expressie. Daarbij worden er korte, open opdrachten gegeven die veelal eindigen met een toonmoment. In de eerste graad worden er in het eerste leerjaar een vijftal zwemlessen voorzien.

In de interactieve bewegingsgebieden wordt er weinig aandacht geschonken aan contact- en verdedigingsvormen. De doelspelen en terugslagspelen komen wel veelvuldig aan bod. De leraren zorgen er voor dat spelvormen primeren en leren technieken aan binnen de context van het spel. Ze vinden het belangrijk dat leerlingen spelvreugde ervaren, spelen volgens afspraken en regels en kunnen oefenen in kleinere groepen. Hierbij is er voldoende aandacht voor het vervullen van rollen in spelsituaties en voor het leren omgaan met de elementen spanning, verliezen, winnen en fairplay. De visie dat het systematisch aanleren van strategieën om het bewegen te regelen tot een groot motiverend en lerend effect bij de leerlingen leidt, heeft bij de meeste leraren ingang gevonden.

De leraren hebben oog voor verantwoord en veilig bewegen. De leerlingen kunnen veiligheidsvoorschriften, afspraken en regels naleven. De leraren hebben voldoende aandacht voor houdings- en rugscholing in de verschillende bewegingssituaties. Het zelfstandig werken en het reflecteren over bewegen wordt gestimuleerd door het gebruik van ondersteunend materiaal zoals kijkwijzers. Leerlingen plaatsen spontaan het materiaal en zijn in staat in kleinere groepen zelfstandig te werken.

Dit is onder meer het geval in de sportdisciplines dans en expressie en in gymnastiek.

Concrete leerlijnen ontbreken over de graden heen. Er is een raamplan waarin vastligt welke bewegingsgebieden en –inhouden in welk jaar aan bod komen. Voor de niet-sporttakgebonden doelstellingen zelfstandig werken, reflecteren over bewegen, persoonsdoelen en vakattitudes ontbreekt een opbouw. Dit resulteert in een laag leereffect bij de leerlingen en een ontoereikend rendement van het leerproces, over de graden heen.

De leerlingen krijgen weinig kansen om ICT te gebruiken als ondersteuning van hun leerproces. Sommige leraren experimenteren met videofeedback in bepaalde sportdisciplines.

De aanbevelingen van het leerplan om een talenbeleid op vakniveau toe te passen worden niet expliciet toegepast.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt over voldoende sportinfrastructuur en leermiddelen om de leerplandoelstellingen te realiseren. In de onmiddellijke nabijheid zijn er mogelijkheden voor zwem- en outdooractiviteiten. Het tweewekelijks doorschuifstelsel draagt niet bij tot een evenwichtige leerplanrealisatie. De periodes waarbij gedurende een aantal lessen aan eenzelfde discipline gewerkt kan worden, zijn te kort. Hierdoor mist het leerproces voldoende diepgang.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is valide. Leraren evalueren de verschillende leerplandoelstellingen. De vakgroep heeft echter geen eenduidige visie op evaluatie. Een evaluatiesleutel die de verhouding bepaalt tussen vaardigheden, persoonsgebonden doelstellingen en attitudes, ontbreekt. De persoonscomponent van de leerplandoelstellingen en de attitudes worden permanent geëvalueerd.
	Leraren hanteren beoordelingscriteria bij de evaluatie. Ze baseren zich veelal op de evaluatiematrix uitgewerkt door de pedagogische begeleiding. Ze passen deze aan de eigen onderwijssituatie aan. De inhoud van de matrix wordt enkel mondeling aan de leerlingen meegedeeld waardoor de transparantie van de evaluatiepraktijk laag is. Het systematisch en expliciet toepassen door alle leraren van beoordelingscriteria en –inhouden over de graden heen ontbreekt. Deze vormen de basis voor het correct inschatten van het bereikte beheersingsniveau van alle leerlingen.
Rapporteringspraktijk	De rapporteringspraktijk scoort zwak, is zeer wisselvallig in kwaliteit en niet gedragen door vakafspraken. Bij het beoordelen maken de meeste leraren een onderscheid tussen de bewegings- en persoonscomponent. In de rapporteringspraktijk wordt dit echter niet weergegeven. Ouders en leerlingen krijgen één score en geen deelscores of commentaren. De rapportering wordt dus niet aangegrepen om het onderwijsleerproces te ondersteunen en aan ouders en leerlingen duidelijk te maken wat de leerling al bereikt heeft en wat nog niet.

Leerbegeleiding De remediëring bestaat uit het onmiddellijk bijsturen van de leerlingen tijdens de lessen. Differentiatie naar niveau en interesse is de werkvorm die hiervoor het vaakst gehanteerd wordt. Er worden geen structurele remediëringlessen voorzien.

Preventief

Curatief

Deskundigheidsbevordering De vakgroep profileert zich niet als een samenwerkend team. De werking is wisselend gebaseerd op betrokkenheid en vakinhoudelijke deskundigheid. Leraren nemen regelmatig initiatief voor collegiaal overleg dat veeleer organisatorische dan inhoudelijke onderwerpen omvat. Sommige leraren volgen regelmatig vakspecifieke nascholing, andere weinig tot niet. De nascholingsbehoeften zijn niet expliciet in kaart gebracht.

4.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet

Door de recente ontwikkelingsdynamiek is de evaluatiepraktijk voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Het onderwijsaanbod voldoet nipt. De uitrusting van de lokalen is goed.

Onderwijsaanbod Het onderwijsaanbod voldoet nipt. De vakgroep neemt de

Volledigheid leerplandoelstellingen als uitgangspunt voor haar planning, maar de leraren

Evenwicht werken toch nog hoofdzakelijk handboekgericht. Bovendien belemmert het

Beheersingsniveau gebruik van verschillende planningsdocumenten door elkaar en het gemis aan

Samenhang formele afspraken tussen de leerjaren de realisatie van een volledig en evenwichtig onderwijsaanbod.

Alle oefeningen voor de receptieve vaardigheden (luisteren en lezen) en de productieve vaardigheden (spreken, mondelinge interactie en schrijven) beantwoorden aan de voorgeschreven tekstenmerken en het verwerkingsniveau. Het aanbod voor luisteren en lezen is uitgebreid en bijna volledig; enkel 'het onderwerp bepalen' (ET 1) komt niet voor. Op basis van haar eigen planning weet de vakgroep dat de variatie in de tekstsoorten evenwichtiger kan: informatieve, narratieve en artistiek-literaire teksten komen regelmatig voor; prescriptieve teksten zijn eerder zeldzaam.

De leerlingen oefenen de vaardigheid voor mondelinge interactie vaak aan de hand van dialoogjes. Voor spreken en schrijven is de leerplanrealisatie niet evenwichtig: vooral de eindtermen 'een gebeurtenis, een verhaal, iets of iemand beschrijven' (ET 18 en ET 31), 'een presentatie geven' (ET 22) en 'digitale correspondentie' (ET 33) komen voor. Uit het onderzoek blijkt dat opdrachten voor de productieve vaardigheden te weinig gericht zijn op de opbouw van het beschrijvende naar het structurerende niveau. Daardoor oefenen de leerlingen de volgende eindtermen niet of nauwelijks in: 'een spontane mening geven' (ET 17), 'aan de hand van sleutelwoorden een bondig verslag uitbrengen' (ET 21), 'een tekst schrijven met sleutelwoorden' (ET 29) en 'een bericht opstellen' (ET 30).

Zoals het leerplan vraagt, is er samenhang tussen het onderwijs van kennis en vaardigheden. Kennis bieden de leraren aan in betekenisvolle contexten. Op deze manier dagen de leraren de leerlingen uit om taalsystemen functioneel toe te passen in bestaande of nieuwe taalsituaties en reflecteren de leerlingen in de les frequent over taal en taalgebruik. De vakgroep besteedt wel te veel onderwijstijd aan de inoefening van woordenschat en grammatica, en creëert te weinig oefenkansen voor spreek- en schrijfvaardigheid.

De leraren besteden aandacht aan het aanleren van strategieën. De vakgroep beschouwt deze strategieën echter nog te weinig als leerplandoelstellingen en legt onvoldoende het verband met de vakoverschrijdende eindtermen leren.

In de lessen kunnen de leerlingen een aantal vakattitudes verwerven. Vooral de vakattitudes voor de productieve vaardigheden komen expliciet aan bod. Er is nog geen methodiek om nadien met de leerlingen gericht over deze attitudes te reflecteren.

Het consequent gebruik van het Frans als doeltaal versterkt de leeransen. De vakgroep gebruikt authentieke teksten, audio- en videofragmenten. Dat vergroot de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Door de recente ontwikkelingsdynamiek is de evaluatiepraktijk voldoende representatief voor de leerplandoelstellingen. Onder impuls van de leraren van de tweede en de derde graad stellen de leraren van de eerste graad sinds dit schooljaar examens op waarbij de leerlingen hun kennis testen in toepassingsgerichte oefeningen voor lezen en schrijven. Daardoor is er een grote samenhang tussen de evaluatie van kennis en vaardigheden. De criteria voor deze taaltaken zijn duidelijk en de leraren passen deze aan in functie van de opdracht. Deze evaluatiepraktijk staat enigszins in contrast met het onderwijsaanbod dat eerder kennisgericht is. Het is een uitdaging voor de vakgroep haar onderwijsaanbod verder af te stemmen op het leerplan.

Voor het dagelijks werk evalueert de vakgroep de kennis globaal gezien in betekenisvolle contexten. Toch komen nog contextloze toetsen voor zoals woorddictees, losse woordjes en werkwoordsvervoegingen. Dat beantwoordt niet aan de vereisten van het leerplan.

Alle evaluaties voor de vaardigheden voldoen aan de vereiste tekstkenmerken en verwerkingsniveaus. De vaststellingen over het onderwijsaanbod voor de receptieve vaardigheden gelden ook voor de evaluatiepraktijk. Voor de productieve vaardigheden is de evaluatie voor mondelinge interactie een voorbeeld van goede praktijk. De evaluatie voor schrijfvaardigheid is sinds dit schooljaar volledig en evenwichtig. Voor spreken zijn er een aantal evaluaties op het beschrijvende en het structurerende verwerkingsniveau, maar het aanbod is niet volledig, noch evenwichtig: 'vooraf beluisterde en gelezen teksten luidop lezen' (ET 13 en ET 14), 'aan de hand van sleutelwoorden een verwerkte tekst weergeven' (ET 20) en 'aan de hand van sleutelwoorden bondig verslag uitbrengen' (ET 21) komen niet voor.

Bij de berekening van de resultaten voor het dagelijks werk en het examen legt de vakgroep voldoende nadruk op de vaardigheden zoals het leerplan vraagt. De leraren maken hierover afspraken. Dat komt de validiteit van de jaarresultaten ten goede.

Door de hoge toetsfrequentie krijgen de leerlingen veel kansen. De evaluatie is transparant. De leerlingen zijn geïnformeerd over wat ze moeten kennen en kunnen, maar de vraagstelling op het examen sluit te weinig aan bij deze uit de lespraktijk. Toch zijn de resultaten voor de examens van dit schooljaar veel beter dan vorig jaar waar op jaarbasis twee volledige klasgroepen in het tweede jaar gemiddeld minder dan 50 % scoorden voor de kenniscomponent. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. De leraren kiezen ervoor om een aantal vakattitudes voor de productieve vaardigheden te beoordelen. Voor spreek- en schrijfvaardigheid hanteren ze een instrument. Dat verhoogt de transparantie en de objectiviteit. De vakgroep maakt nog geen duidelijk onderscheid tussen enerzijds de criteria die de vakattitudes beoordelen en anderzijds de criteria die de oefening zelf evalueren.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de vereisten van het leerplan. Alle lokalen beschikken over een pc, een beamer en een internetverbinding; tablets staan ter beschikking. Er zijn voldoende computerklassen en woordenboeken beschikbaar. De vakgroep heeft echter nog geen afspraken over ICT-opdrachten die de leerplanrealisatie bevorderen zoals 'digitale correspondentie' (ET 33), en over het aanleren van het gebruik van woordenboeken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. De leraren werken laagdrempelig, maar zetten te weinig in op activerende werkvormen. Ook het tempo is niet altijd aangepast aan de heterogene samenstelling van de lesgroep. De leerlingen krijgen wel duidelijke richtlijnen, studietips, instructies, extra oefeningen en handige overzichten. Het gebruik van de portfolio was vorig schooljaar weinig efficiënt; er is een aanzet tot zelfevaluatie. Een verfijning van de aanpak van de bestaande leerbegeleiding dringt zich op.

De remediëring is structureel uitgewerkt. De leerlingen kunnen altijd terecht bij hun leraren voor extra uitleg. Remediëringsoefeningen staan digitaal ter beschikking. Deze ondersteuning betreft hoofdzakelijk de kenniscomponent; de remediëring van de tekorten voor de vaardigheden is te beperkt. Feedback over toetsen en examens gebeurt individueel of klassikaal.

De leraren volgen de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op volgens de schoolafspraken. Deze leerlingen krijgen stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Uit de gesprekken blijkt dat de leraren voldoende geïnformeerd zijn over het recentelijk ingevoerde M-decreet.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

De laatste schooljaren staan naast enkele praktische afspraken vooral leerplangerelateerde thema's op de agenda van het vakoverleg. De recente ontwikkelingsdynamiek is sinds dit schooljaar zichtbaar in de evaluatiepraktijk van de leraren. De pedagogische begeleiding ondersteunt de vakgroep in dit proces. Het is een uitdaging voor de vakgroep van de eerste graad om ook het onderwijsaanbod sterker af te stemmen op het leerplan waarbij de vaardigheden meer aandacht krijgen. De vakleraren tonen een grote werkkraft en bereidheid om ontwikkelingsgericht met de werkpunten aan de slag te gaan. Aansturing, ondersteuning en opvolging door de schoolleiding is noodzakelijk.

4.1.1.3 Frans in tso derde graad in de studierichtingen Handel en Secretariaat-talen (leerplan D/2014/7841/009)

Voldoet

Het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk zijn representatief voor de leerplandoelstellingen. De uitrusting van de lokalen en de ICT-integratie zijn goed.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het aanbod is volledig zowel voor de basisvorming als voor het specifiek gedeelte. Dat komt doordat de vakgroep de leerplandoelstellingen als uitgangspunt neemt voor haar planning. Wat betreft het specifiek gedeelte kunnen de leerlingen zich vaak oefenen in allerlei situaties van mondelinge- en schriftelijke communicatie, eigen aan de studierichting. Het lesmateriaal voor de receptieve vaardigheden (lezen en luisteren) en de productieve vaardigheden (spreken, mondelinge interactie en schrijven) beantwoordt aan de tekstenmerken en het verwerkingsniveau. Het is wel een uitdaging voor de vakgroep om de opdrachten beter te richten op de opbouw van het beschrijvende naar het structurerende en het beoordelende verwerkingsniveau, en om een evenwichtige variatie in de tekstsoorten te bewaken. Vooral prescriptieve en argumentatieve teksten komen minder voor.

Zoals het leerplan vraagt, is de samenhang tussen het onderwijs van kennis en vaardigheden groot. Kennis bieden de leraren aan in betekenisvolle contexten. Bovendien zet de vakgroep in op de integratie van verschillende vaardigheden. Op deze manier dagen de leraren de leerlingen uit om taalsystemen functioneel toe te passen in bestaande of nieuwe taalsituaties en reflecteren de leerlingen in de les frequent over taal en taalgebruik.

Uit de gesprekken blijkt dat de leraren aandacht besteden aan het aanleren van strategieën. De vakgroep beschouwt deze strategieën nog te weinig als leerplandoelstellingen en legt onvoldoende het verband met de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

In de lessen kunnen de leerlingen een aantal vakattitudes verwerven. Vooral de vakattitudes voor de productieve vaardigheden komen expliciet aan bod. Er is een aanzet om nadien met de leerlingen gericht over deze attitudes te reflecteren.

Het consequent gebruik van het Frans als doeltaal versterkt de leeransen. De vakgroep gebruikt authentieke teksten, audio- en videofragmenten. Het vak Frans levert ook een degelijke bijdrage aan de geïntegreerde proef. De taaltaken tijdens de studiereis naar de Franse hoofdstad en de uitwisseling met een Franstalige school vergroten de taalvaardigheid en de interculturele competentie van de leerlingen. Dat zijn voorbeelden van goede praktijk.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is representatief voor de leerplandoelstellingen, zowel voor de basisvorming als voor de mondelinge- en schriftelijke communicatie van het specifiek gedeelte. De evaluatie van de vaardigheden is volledig en beantwoordt aan de tekstenmerken en het verwerkingsniveau. Vooral de taaltaken van de productieve vaardigheden zijn een voorbeeld van goede praktijk. De leerplangerichte aanpak van de evaluatie draagt hier sterk toe bij. De receptieve vaardigheden missen enig evenwicht: de leraren evalueren minder vaak de eindtermen 'het onderwerp bepalen (ET 1) en 'een mening geven' (ET 5). De vaststellingen uit het onderwijsaanbod met betrekking tot de opbouw van de verwerkingsniveaus en de variatie in de tekstsoorten gelden ook voor de evaluatiepraktijk.

Door de hoge toetsfrequentie krijgen de leerlingen veel kansen. Tijdens het dagelijks werk en het examen evalueren de leraren de kennis in betekenisvolle contexten. Voor het examen werkt de vakgroep al enkele jaren met degelijke geïntegreerde opdrachten voor lees- en schrijfvaardigheid waarin de leerlingen hun kennis moeten toepassen. De criteria voor deze taaltaken zijn duidelijk. De leraren passen deze aan in functie van de opdracht.

Bij de berekening van de resultaten voor het dagelijks werk en het examen legt de vakgroep voldoende nadruk op de vaardigheden zoals het leerplan vraagt. De leraren hebben hierover afspraken gemaakt. Dat komt de validiteit van de jaarresultaten ten goede.

De evaluatie is transparant. De leerlingen zijn geïnformeerd over wat ze moeten kennen en kunnen. De vraagstelling sluit aan bij deze uit de lespraktijk. De puntenverdeling op toetsen en examens is duidelijk. De leraren kiezen ervoor om een aantal vakattitudes voor de productieve vaardigheden te beoordelen. Voor spreek- en schrijfvaardigheid hanteren ze een instrument. Dat verhoogt de transparantie en de objectiviteit. De vakgroep maakt nog geen duidelijk onderscheid tussen enerzijds de criteria die de vakattitudes beoordelen en anderzijds de criteria die de oefening zelf evalueren.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de vereisten van het leerplan. Alle lokalen beschikken over een pc, een beamer en een internetverbinding; tablets staan ter beschikking. De leerlingen gebruiken regelmatig woordenboeken, ook op examens en krijgen dikwijls ICT-opdrachten die bijdragen tot de leerplanrealisatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Tijdens de lesbezoeken valt een aangenaam leer- en leefklimaat op. Een aantal preventieve maatregelen dragen bij tot het optimaliseren van het leerproces. De leraren werken laagdrempelig en zetten sterk in op activerende werkvormen die tijdens de lesbezoeken een zichtbaar positief effect hebben op de motivatie van de leerlingen. Om hen te ondersteunen tijdens de vaardigheidsoefeningen biedt de vakgroep spreek- en schrijfkaders aan. De leerlingen krijgen ook duidelijke richtlijnen, studietips, instructies, extra oefeningen en handige overzichten. Het gebruik van de portfolio waarin veel aandacht gaat naar zelfevaluatie en het inschatten van de eigen competenties is een voorbeeld van goede praktijk.

De remediëring is structureel uitgewerkt. De leerlingen kunnen altijd terecht bij hun leraren voor extra uitleg. Remediëringsoefeningen staan digitaal ter beschikking. Deze ondersteuning betreft hoofdzakelijk de kenniscomponent; de remediëring van de tekorten voor de vaardigheden is te beperkt. Feedback over toetsen en examens gebeurt individueel of klassikaal. De leerlingen gebruiken tijdens het schooljaar een up-to-date lijst met de meest voorkomende fouten. Het is positief dat de vakgroep over data beschikt die de effecten van de remediëring op de studieresultaten in kaart brengen. Het is een uitdaging voor de leraren om deze effectmeting systematisch in te bouwen om de remediëringsinitiatieven bij te sturen, indien nodig. De aansturing van de remediëring is minder doeltreffend; sommige leerlingen met specifieke noden voor Frans dagen niet op en lopen het risico een grotere leerachterstand op te lopen ondanks de vele goede initiatieven. Bovendien zijn de notities van de leerlingen soms niet goed ingevuld. Dat belemmert de leerlingen om zich goed voor te bereiden op toetsen en examens. Ook de invuldidactiek bemoeilijkt enigszins de ontwikkeling van leercompetenties en de zelfredzaamheid van de leerlingen; een verfijning van de aanpak van de bestaande leerbegeleiding op beleids- en vakniveau dringt zich op.

De leraren volgen de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op volgens de schoolafspraken. Deze leerlingen krijgen stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Uit de gesprekken blijkt dat de leraren voldoende geïnformeerd zijn over het recentelijk ingevoerde M-decreet.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De vakgroepwerking is goed; de inzet en de samenwerking tussen de leraren zijn sterke punten. Naast enkele praktische afspraken komen de laatste jaren vooral leerplangerelateerde thema's op de agenda. Dat heeft geleid tot de ontwikkeling van een leerplangerichte aanpak. Deze ontwikkelingsdynamiek is al enkele jaren zichtbaar in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk van de leraren. De pedagogische begeleiding ondersteunt de vakgroep in dit proces. Een aantal leraren volgen voldoende nascholing die een positief effect hebben op de leerplanrealisatie; dit en volgend schooljaar staan nascholingen over het thema 'differentiatie' in de kijker. Het is een uitdaging voor de vakgroep de eigen kwaliteitsbewaking te borgen en nog te versterken door de werkpunten systematisch in kaart te brengen en op te volgen.

4.1.1.4 Muzikale opvoeding in de A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannen D/2009/7841/029 en D/2013/7841/010)

Voldoet niet

De realisatie van de leerplandoelstellingen rond instrumentaal musiceren en ontwerpen is ondermaats. Dit komt door het gemis aan leerlijnen en het gebrek aan een degelijke voorbereiding. Dit heeft negatieve gevolgen voor de leerbegeleiding. De evaluatiepraktijk voor muziekpraxis is niet valide en het schriftelijk evalueren is niet kwaliteitsvol uitgewerkt. Vakgerichte nascholing werd niet gevolgd.

Onderwijsaanbod	Het geboden muziekonderwijs gaat uit van generieke jaarplannen bij leerboeken. Deze worden echter weinig ingezet als individuele werk- en reflectie-instrumenten die sturing geven aan de leerplanrealisatie. Dit is onder meer merkbaar in het miniem verschil tussen de jaarplannen van opeenvolgende schooljaren.
<i>Volledigheid</i>	De verschillende muzikale omgangsvormen worden aangeboden. Zingen gebeurt en wordt aangemoedigd door de 'zingkansen' voor leerlingen die wekelijks over de middag worden georganiseerd. Dit laatste is een mooi initiatief en brengt zingplezier bij de betrokken leerlingen.
<i>Evenwicht</i>	De vocale kwaliteiten van de lesgroepen variëren van behoorlijk tot goed, maar het streven naar kwaliteitsverbetering bij het zingen is te beperkt aan de orde. Aspecten als houding, ademhaling, uitspraak, frasering, nauwkeurige ritmische uitvoering, intonatie en interpretatie zitten te weinig ingebed in een goed uitgebalanceerde leerlijn. Het voorzingen is goed en de pianobegeleiding is behoorlijk.
<i>Beheersingsniveau</i>	Het instrumentaal groepsmusiceren is te zwak uitgewerkt. Dit heeft te maken met het gemis aan een zorgvuldig uitgewerkte leerlijn en evenzeer met het onvoldoende voorbereiden van het collectief musiceren. Het gebrek aan een degelijke voorbereiding hypothekeert een goede organisatie en een degelijk verloop van het klassikaal musiceren.
<i>Samenhang</i>	Een ruim aantal leerlingen die stilaan aan het einde van de eerste graad zijn, kennen de namen van de klasinstrumenten niet. Uit observaties blijkt dat aan de houding bij het bespelen van instrumenten weinig of geen aandacht werd besteed. De orffinstrumenten met letterbenaming bemoeilijken het musiceren. Het gemis aan een goed voorbereid stappenplan, bijvoorbeeld in functie van het gezamenlijk aanleren van de verschillende partijen, heeft als gevolg dat tijdens de musiceermomenten weinig of geen vorderingen worden gemaakt. Zowel het rendement van deze geïnvesteerde onderwijstijd als het muzikaal resultaat is ondermaats. De leerplandoelstellingen voor instrumentaal musiceren worden bijgevolg niet gerealiseerd. Er zijn nochtans geen contextfactoren die het realiseren van de muziekpraxis en het muziekpedagogisch handelen belemmeren.
	Het ontwerpen van muziek is evenmin gekoppeld aan een doordachte leerlijn. De opdrachten zijn onvoldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de verschillende lesgroepen. Bovendien hebben sommige opdrachten te weinig muzikaal potentieel en focussen veeleer op andere aspecten zoals onder meer taalvaardigheid dan op het stimuleren van muzikale creativiteit. Voorts krijgen de leerlingen te weinig muziekdidactische instructie over wat en hoe zij daadwerkelijk bepaalde facetten bij het ontwerpen van muziek kunnen realiseren.

Daardoor weten de leerlingen onvoldoende op welke manier zij bepaalde muzikale parameters kunnen bewerken. Door de weinig gerichte ondersteuning van het proces variëren de producten of de resultaten van de muziekontwerpen van zwak tot heel zwak. Het ontbreken van doordachte muzikdidactische instructie ondergraaft ook het evalueren van deze activiteiten. Deze vaststellingen leiden ertoe dat de leerplandoelstellingen met betrekking tot het ontwerpen van muziek in onvoldoende mate worden gerealiseerd.

Het muziekbeluisteren gebeurt vanuit de genre-vrije benadering en is voldoende leerplangericht. De luister- en beeldfragmenten zijn representatief.

Het spreken over muziek kan sterker aangemoedigd worden door het ruimer inbouwen van spreekkansen voor de leerlingen tijdens de muzieklessen. Gelet op de niet evidente talige situatie van een ruim aantal leerlingen, is het aangewezen om de leerlingen explicieter te ondersteunen en te stimuleren in het verwoorden van individuele ervaringen bij het omgaan met muziek. De behandeling van deze leerplandoelstelling dient sterker ingekleurd te worden. Dit kan enerzijds door het systematisch en gedoseerd aanbieden van muziekbegrippen en anderzijds door hen via oefeningen en lesmomenten sterker te maken in het spreken over muziek. Het muziekonderwijs kan op deze manier bijdragen aan de taalverrijking van de leerlingen en een specifieke inkleuring geven aan het talenbeleid op schoolniveau. Deze leerplandoelstellingen en leerinhouden zijn vooralsnog niet grondig bestudeerd. Dit komt overigens ook tot uiting in het nagenoeg uitsluitend invullen van woordjes bij de schriftelijke evaluaties.

Een aantal aspecten van de leerplanbehandeling zijn gescreend t.a.v. de vakoverschrijdende eindtermen.

Uitrusting	De minimale materiële leerplanvereisten zijn aanwezig. Er zijn voorzieningen voor het gebruik van ICT en deze worden goed benut.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	

Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk omvat zowel het evalueren van de muziekpraxis als schriftelijke evaluaties. Het aantal vragen dat vanuit het beluisteren vertrekt, is bij de schriftelijke evaluaties te beperkt. Een aantal vragen is foutief of zijn niet eenduidig op te lossen. Sommige vragen sporen niet met de vigerende leerplannen.
<i>Evenwicht</i>	De schriftelijke evaluaties zitten voorts eenzijdig in het domein van de invuldidactiek waarbij de leerlingen amper één of enkele woorden invullen. Dit staat haaks op het systematisch realiseren van de leerplandoelstellingen inzake het spreken over muziek. Het hernemen van identieke schriftelijke toetsen komt veelvuldig voor. Ook dit tekent het te beperkt reflecteren over het geboden muziekonderwijs.
<i>Volledigheid</i>	De opmaak van de schriftelijke toetsen is matig. Software voor muzieknotatie wordt bij het opmaken van deze toetsen niet gebruikt. Een puntenverdeling is veelal opgenomen.
<i>Beheersingsniveau</i>	Het evalueren van de muziekpraxis gebeurt. De evaluatiecriteria worden echter onvoldoende geëxpliciteerd. Dit komt doordat het geheel van de muziekpraxis niet vanuit sterk uitgebouwde leerlijnen vertrekt.
<i>Transparantie</i>	

De leerlingresultaten zijn over het algemeen behoorlijk. De resultaten voor muziekpraxis zijn evenwel niet valide omdat ze geen juist beeld geven van de muziekpraktische vaardigheden en vorderingen van de individuele leerling. Bij de evaluatiepraktijk worden de algemene attitudes soms voor vakgebonden attitudes gehouden.

Zelfevaluatie door de leerlingen komt voor, meestal gekoppeld aan een groepsopdracht. Het verdient aanbeveling om deze zelfevaluatie pas te laten invullen nadat alle leerlingen of groepjes hun voorstelling hebben gebracht. De zelfevaluatie heeft een bepaald gewicht in het algemeen leerlingresultaat voor muzikale opvoeding. De huistaken en overhoringen worden zorgvuldig bijgehouden. De rapportcommentaren zijn beperkt en handelen overwegend over aspecten van algemene attitude. Doeltreffende informatie over leervorderingen of aangeboden remediëring komt niet voor.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De school levert inspanningen voor een haalbare grootte van de lesgroepen.

Er worden bij de aanvang van een schooljaar afspraken gemaakt met de leerlingen om tot een geordend verloop van de muziekles te komen. Dit afsprakenblad informeert zowel de leerlingen als de ouders.

Voor het ontwerpen van muziek en het aanscherpen van de muzikale creativiteit worden soms uitgeschreven opdrachten gegeven. Deze kunnen echter ruim versterkt worden op het vlak van instructie. Deze opdrachten formuleren een aantal praktische afspraken zoals groepssamenstelling en timing. Er worden echter geen strategieën aangeboden waaruit de leerlingen kunnen leren hoe ze vooraf geselecteerd muzikale parameters creatief kunnen ombuigen. Een zin als 'wees creatief en muzikaal' geeft de leerlingen onvoldoende houvast om een opdracht behoorlijk uit te voeren.

Bij opdrachten die over meer dan één lestijd lopen, wordt te weinig opgevolgd of de leerlingen daadwerkelijk een schriftelijke neerslag maken. Daardoor gaat bij het opnieuw opnemen van deze opdracht in een daaropvolgende les veel tijd verloren.

De groepsopdrachten stimuleren algemeen wel de verbondenheid binnen de lesgroep, maar kunnen inhoudelijk naar een veel hoger en leerrijker niveau opgetild worden. De mondelinge feedback bij de uitgevoerde opdrachten verstrekt de leerlingen te weinig adequate en correcte info over de muzikale invulling en de kwaliteit ervan.

De taken voor de leerlingen eerste graad rond het verkennen van bepaalde componisten zijn interessant. Ze kunnen nog versterkt worden door meer instructie en afbakening. Dit zal het pure kopiewerk van internet dat bij sommige leerlingen voorkomt, wegwerken. Verder horen een aantal van de opgegeven items binnen deze taak meer thuis in de leerplanrealisatie van de tweede graad.

Er gaat via opdrachten voldoende aandacht naar de muzieksmaak van de leerlingen.

De voorbeeldfunctie inzake de omgang met het algemeen Nederlands kan beter.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Er werd tijdens de laatste drie schooljaren geen vakgerichte nascholing gevolgd.

Voorts zijn nog geen initiatieven genomen voor schooloverstijgend vakoverleg of momenten van aansluiting bij een verwante vakgroep op school.

4.1.1.5 Plastische opvoeding in de A-stroom en in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Wetenschappen (leerplannen D/2008/7841/044 en D/2014/7841/022)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie voldoet.

Onderwijsaanbod Voor het opstellen van de jaarplannen is er vertrokken vanuit de leerlingenopdrachten. Achteraf werden hier de leerplandoelstellingen aan gekoppeld. Hierdoor komen sommige leerplandoelstellingen uitgebreid aan bod en andere minder.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leerlingen krijgen bij een nieuw opdracht een bundel documenten. Met een doorlopende tekst of via een invulblad wordt de opdracht gekaderd en gedocumenteerd. Soms dienen de leerlingen zelf opzoekwerk te verrichten. Op deze manier krijgen ze de leerplancomponent 'waarnemen' op voldoende en gedifferentieerde wijze aangereikt.

In een volgende stap onderzoeken de leerlingen de technieken waarmee zij het eindproduct zullen realiseren. Ze maken verscheidene studies naar de uiteindelijke vorm of de compositie ervan. Dit is een goede invulling van het leerplanonderdeel 'onderzoek en vormgeving'.

De leerplandoelstellingen uit 'reflectie en attitudes' krijgen onder meer invulling tijdens het klassikaal reflectiemoment. Hier bekijken en becommentariëren de leerlingen elkaars werk.

Evaluatiepraktijk De informatiebundel die de leerlingen aan het begin van de opdracht krijgen bevat een evaluatieformulier. Naast bepaalde weerkerende items bevat de lijst ook specifieke, opdrachtsgebonden aandachtspunten. De leerlingen kennen zo de criteria waarop ze geëvalueerd worden. Een aantal van deze criteria zijn productgericht. Anderzijds worden ook een groot aantal algemene en vakgebonden attitudes beoordeeld. De balans tussen de uitvoerende en attitudinale evaluatie dreigt uit evenwicht te geraken. De evaluatiepraktijk schenkt nog te weinig expliciete aandacht aan de uitvoeringsprocessen.

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De leerlingenresultaten zet de vakgroep aan tot reflectie over het vakkenonderwijs en het opnieuw formuleren van opdrachten, het leggen van andere accenten of het voorzien van nieuwe opdrachten.

De rapportcommentaren zijn overwegend positief geformuleerd. Hier zijn ook bijstuuringsvoorstellen terug te vinden.

Leerbegeleiding De sfeer in de klas is rustig en aangenaam. De les verloopt goed gestructureerd, mee door het doordacht en consequent gebruik van het stappenplan dat de leerlingen terugvinden in de informatiebundel. In de A-stroom gaan de lessen door in blokuren. Dit verhoogt het rendement van de leerlingen en laat toe complexere opdrachten uit te werken.

Preventief
Curatief

De leerlingen krijgen waar nodig in de klas persoonlijke ondersteuning. Bij slechte resultaten wordt er geremedieerd. Dit gebeurt onder andere door een extra opdracht onder begeleiding uit te voeren. Zo kunnen deze leerlingen terug aansluiten bij hun klasgenoten.

Hoewel alle leerlingen beschikken over een procesmap en een portfolio met de gerealiseerde werken, is in deze mappen te weinig procesmateriaal terug te vinden. De bedoeling van deze mappen is, zoals aangegeven in het leerplan, om de leerling te laten groeien in zijn beeldend denken en zijn. Beeldend bezig zijn moet meer zijn dan het nastreven van een goedogend resultaat.

Het evaluatieformulier bevat een luik voor zelfreflectie. Dit wordt vrij stelselmatig ingevuld door de leerlingen, maar amper besproken. Goed uitgewerkt en gebruikt kan dit een sterk instrument zijn om het zelfkritisch vermogen van de leerlingen aan te scherpen.

Een aantal opdrachten zijn vakoverschrijdend. Dit laat de leerlingen toe om de leerstof ruimer te kaderen. Goede voorbeelden hiervan zijn terug te vinden voor Frans en geschiedenis.

De informatiebundel is opgesteld in correcte taal en reikt de leerlingen de vakterminologie aan. Tijdens de les en zeker tijdens de klassikale reflectiemomenten, worden de leerlingen gestimuleerd om correcte taal en het vakjargon te gebruiken. In de procesmappen zijn geen begrippenlijsten terug te vinden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Plastische opvoeding beschikt over een eigen ruim en goed verlicht lokaal. Een computer met beamer is aanwezig en wordt goed ingezet. Een scanner en printer zouden de integratie van ICT in het lesgebeuren nog sterker maken. Het ontbreekt aan open kasten of rekken om onafgewerkt leerlingewerk te laten drogen of weg te bergen.

Het leerplan geeft aan dat uit respect voor het leerlingewerk en voor de uitstraling van het vak het leerlingewerk veelvuldig getoond dient te worden. Buiten het vaklokaal wordt er amper tentoongesteld

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

De doorlichting vond geen verslagen van de vakgroepwerking terug van het laatste jaar. Er zijn wel voldoende documenten die bewijzen dat er aan leerplanstudie gedaan wordt. Evaluatie is grondig onderzocht en met de hulp van de pedagogische begeleidingsdiensten uitgewerkt.

Hoewel de leraren op eigen initiatief nascholing volgen en deze duidelijk integreren in het klasgebeuren, is dit niet terug te vinden in het nascholingsplan.

4.1.1.6 Wiskunde in tso tweede graad in de studierichtingen Handel, Handel-talen, Sociale en technische wetenschappen en Toerisme (leerplannen D/2002/0279/048c, D/2002/0279/048d)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerplandoelstellingen komen op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang aan bod. De evaluatie is transparant en peilt op een degelijk beheersingsniveau.

Onderwijsaanbod De leerlingen krijgen de basisdoelstellingen volledig en met voldoende diepgang aangeboden. De leerlingen in de studierichting Handel volgen het leerplan D/2002/0279/048c op basis van vier wekelijkse lestijden. De leerlingen in de studierichtingen Handel-talen, Sociale en technische wetenschappen en Toerisme volgen het leerplan D/2002/0279/048d op basis van drie wekelijkse lestijden. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplannen. De leraren respecteren in voldoende mate de timing die de leerplannen voor de verschillende componenten vooropstellen. De inhouden van de 'jaarwerkplannen' lopen parallel met de inhouden van de overeenkomstige leerplannen en fungeren als werkinstrumenten om de leerplanrealisatie te bewaken. De leraren houden in de planning van het aanbod rekening met de wiskundige verwachtingen in andere vakken.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen verwerken in voldoende mate de leerinhoudelijke doelstellingen. De aandacht voor de leerplandoelstellingen rond vaardigheden en vakattitudes is beperkt omdat men de leerboekgerichtheid laat primeren op de leerplangerichtheid. Tijdens het oplossen van oefeningen ligt de klemtoon overwegend op het technisch aspect en te weinig op de ontwikkeling van de denk- en redeneervaardigheden en het gestructureerd noteren van de gedachtegang. Deze aanpak zet in sommige lesgroepen een rem op de competentiegerichte wiskundevorming en het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' of de 'leervaardigheden', zoals beschreven in het leerplan.

De leraren gebruiken ICT overwegend als demonstratief medium. Op leerlingenniveau is de integratie van ICT in het leerproces veeleer sporadisch. In Handel is er vakoverschrijdende ICT-samenwerking met het vak toegepaste informatica. De meeste leraren gebruiken het digitaal schoolplatform zowel voor administratieve doeleinden als voor remediëringsactiviteiten.

De vakgroep besteedt aandacht aan de verticale samenhang binnen het curriculum. Ze heeft een leerlijn opgesteld, maar deze beperkt zich tot een opsomming van de leerstof die aan bod moet komen. Een zicht op de grote lijn in het leerproces, onderbouwd met didactische inzichten, ontbreekt.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school heeft gezorgd dat elke wiskundeleraar gebruik kan maken van minstens één computer met een degelijk projectiesysteem. De leraren gebruiken de apparatuur vooral in combinatie met presentatiesoftware. De leraren gebruiken bordboeken, maar niet iedereen benut de vrijgekomen schrijftijd om de notities van de leerlingen op correctheid en volledigheid te controleren.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie bestrijkt de leerplancomponenten op een evenwichtige wijze en is representatief voor het leerstofaanbod. De evaluatie is echter niet volledig betrouwbaar omdat de vakgroep dezelfde examenopgaven in opeenvolgende schooljaren hergebruikt. Voor de meerderheid van de leerlingen voldoen de resultaten, met uitschieters zowel naar boven als naar beneden. In de studierichting Toerisme komen er veel jaaronvoldoendes voor.
	De examens worden in overleg opgesteld en bevatten een transparante puntenverdeling en verbeterleutels. De leerlingen weten wat van hen wordt verwacht op toetsen en examens. Ze krijgen feedback op de behaalde resultaten, gekoppeld aan eventuele remediëringsoefeningen. Uit de aard van de toets- en taakopgaven voor dagelijks werk blijkt dat zwakke resultaten mede te relateren zijn aan onvoldoende studie-ijver en doorzettingsvermogen. Leerlingen die een onvoldoende halen, krijgen een remediëlingsplan. De leraren communiceren over de remediëlingsresultaten naar de ouders. Een aantal leerlingen negeren de waarschuwingen na een examenperiode. De evaluatie is echter overwegend productgericht hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis ook de ontwikkeling en evaluatie van vaardigheden en vakgebonden attitudes benadrukken. Op vakgroep- en schoolniveau werden hieromtrent nog geen sluitende afspraken gemaakt.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De vakgroep wordt geconfronteerd met heterogene groepen van leerlingen met een eigen verleden, een eigen levensbeschouwing, een eigen culturele rijkdom, maar ook met eigen problemen, leerachterstanden of leerstoornissen. Het profiel van de leerlingen noopt in sommige klassen tot een voortdurende evenwichtsoefening tussen het realiseren van de leerplannen en het inspelen op de aanwezige studie- en socio-emotionele problematiek. Een aantal preventieve maatregelen ondersteunen het leerproces. De leraren benaderen de leerlingen met veel zorg. De sfeer in de lessen is positief. De zorgbreedte van de leraren uit zich positief in inhaallessen of het geven van extra taken. Voor leer- en ontwikkelingsstoornissen nemen de leraren de passende maatregelen. Het klassenmanagement verloopt ordelijk en respectvol. Het studiemateriaal is afgestemd op het niveau van de leerlingen. De klemtoon ligt vooral op niveau- en tempodifferentiatie. Er is voldoende interactie in de lessen met voorbeelden van goede praktijk rond aangepaste en activerende werkvormen. De curatieve leerbegeleiding uit zich onder meer in inhaallessen, het aanbieden van remediëringsoefeningen of het geven van extra taken. De remediëring is zowel afgestemd op de noden van de leerlingen als op de leerplandoelen. Een aantal leraren zetten het digitale schoolplatform in als remediëlingsforum. De school volgt de effecten van de remediëlingsactiviteiten op via de klassenraden. De resultaten worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem.

De integratie van de eindtermen 'leren leren' in het onderwijsproces hangt af van de betrokken leraar. Sommige leraren verenigen 'leren leren' tot het geven van weliswaar waardevolle studietips bij de start van het schooljaar of overzichten als voorbereiding op toetsen en examens. Anderen integreren op een expliciete wijze 'leren leren' in de lessen met een positief effect op het leerrendement.

Enerzijds gebruiken de leraren het leer- en invulboek als middel om te differentiëren in het aanbod van oefeningen zodat voldoende aandacht gaat naar wiskundig minder begaafde leerlingen, als naar de leerlingen met meer wiskundige mogelijkheden. Anderzijds werkt de wijze waarop de leraren de leerwerkboeken gebruiken met invuldidactiek contraproductief bij het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Het gestructureerd noteren van de oplossingsstrategie en de verantwoording van de verschillende stappen bij de oplossing van oefeningen verschilt per leraar. De methodiek bij het rekenwerk door de leerlingen wordt overwegend verengd tot een copy-paste gedrag met een oppervlakkige beheersing van de rekenregels als gevolg. Relatief veel leerlingen noteren fouten in het invulboek of verbeteren de fouten of voorbereidingen in het invulboek op een slordige wijze. Deze werkwijze ondermijnt het leerrendement bij de betrokken leerlingen.

Er zijn enkele initiatieven rond de ontwikkeling van een 'gereedschapskist' voor meetkunde conform de verwachtingen in het leerplan. De functionele inzet in het onderwijs- en leerproces hangt af van de betrokken leraar.

De taalsteun krijgt inhoud door het overwegend verzorgd eigen taalgebruik en de aandacht voor de instructietaal. De leerlingen aanzetten om oplossingsstrategieën te verwoorden en de definities en eigenschappen correct te formuleren, blijft een uitdaging en hangt af van de betrokken leraar. De leerlingen beheersen veeleer matig de wiskundetaal. Werk- en groeperingsvormen die de communicatie en de interactie tussen de leerlingen bevorderen, zijn relatief goed ingeburgerd.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De vakgroepwerking krijgt vorm en inhoud op basis van een door het beleid aangestuurd prioriteitenplan met zowel organisatorische als onderwijskundige doelstellingen.

De wijze waarop het wiskundeonderricht dit schooljaar vorm en inhoud krijgt in Handel (II,1 en II,2) en in Handel-talen (II,2) verdient een pluim. De aanwezige didactische knowhow bevat het antwoord om de opmerkingen in dit verslag met succes weg te werken. De aanpak heeft een positief effect op de resultaten van de betrokken leerlingen.

De directie biedt de leraren voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. Er zijn nog groeimogelijkheden om de vakgroepwerking aan te wenden als hefboom voor kwaliteitsverbetering rond de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding.

De school wordt geconfronteerd met relatief veel wisselingen in de opdrachten. Dit remt de gelijkgerichtheid af rond verschillende onderwijsprocessen zoals leerlingenevaluatie, leerbegeleiding, werkvormen en de ontwikkeling van competentiegerichte wiskundevorming.

De resultaten van de peilingsproeven wiskunde in Vlaanderen hebben nog geen aanleiding gegeven tot een discussie over de eigen onderwijskwaliteit of over gewenste veranderingen.

4.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en planning staan garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de inspanningsverplichting voor VOET. De visie sluit perfect aan bij het opvoedingsproject. De school vindt dat de VOET-werking in grote mate de identiteit van de school bepaalt. Hiervoor benadert ze de VOET als een verrijking en verdieping van wat er in de klascontext geleerd wordt. De school streeft er naar haar VOET-beleid transparant te maken voor leraren, leerlingen en ouders. Ze stelt haar doelen en acties hier expliciet op af.

In de loop van de leerjaren krijgen de leerlingen alle contexten aangeboden via de centraal georganiseerde activiteiten. De school heeft de intentie om elke leerling tijdens zijn schoolcarrière in contact te brengen met de verschillende (deel-)contexten. Hier wordt rekening mee gehouden bij de planning van de activiteiten. Er wordt bijgestuurd door enkele projecten te vernieuwen of te verdiepen. De vakwerkgroepen werden geïnformeerd en aangespoord om bij te sturen vanuit de vakken op basis van de leerplandoelen.

Ondersteuning De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat voor wat het nastreven van de VOET betreft. Het pedagogisch team (PET) van 2014-2015, divers samengesteld uit leraren uit verschillende graden en studierichtingen, neemt heel wat organisatorisch en inhoudelijk werk op zich. De adjunct biedt actieve ondersteuning.

In het schooljaar 2014-2015 werd de VOET-werking in de focus geplaatst. Momenteel krijgt deze focus een vervolg in het VOET-loket. Het is een hulplijn voor leraren met vragen en bedenkingen in verband met de VOET.

De vertaling van de visie naar concrete acties weerspiegelt zich in het recent uitwerken van een VOET-boekje. Met het oog op het doelpubliek werden de contextnamen vereenvoudigd en werd voor elke context een passend icoon ontworpen. Deze iconen worden systematisch en transparant gebruikt in de communicatie op de sociale media, in de brieven naar ouders, in de excursiegids en in de agenda van leerlingen doormiddel van stickers. Er werd een nieuw uitstappenformulier ontwikkeld met een stappenplan dat de procedure voor het aanvragen van extramurale activiteiten en projecten stroomlijnt en leraren bewust laat omgaan met de VOET.

Het in kaart brengen en het opvolgen van de volledige VOET-werking gebeurt systematisch en efficiënt door middel van een elektronisch registratiesysteem. Vanuit deze inventarisatie formuleert de school prioriteiten.

Doeltreffendheid Er worden meerdere aspecten van de VOET-werking geëvalueerd via evaluatievergaderingen en de VOET-zoeker, het elektronisch registratiesysteem. Dit leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen. Het is de adjunct die instaat voor de continue opvolging. Voor de projecten gebeurt de evaluatie per project en leidt ze vooral tot bijstellingen in functie van de opvoedingsdoelen. De invulling van de VOET-werking binnen de vakken wordt momenteel veeleer formeel dan inhoudelijk opgevolgd.

Ontwikkeling Er waren nog weinig professionaliseringsinitiatieven gericht op het volledige schoolteam, wel op beleidsniveau. De school staat open voor externe begeleiding op het vlak van de VOET en nam deel aan het netwerk-VOET. Sommige personeelsleden volgen nascholing binnen een aantal domeinen die raken aan VOET maar de directie wil alle leraren inschakelen in een opleidingstraject dat zal leiden tot een breed gedragen aanpak.

Uitvoering De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd vanuit de vakken en aangevuld met een gevarieerd aanbod van zinvolle projecten en uitstappen.

Lichamelijke gezondheid en veiligheid

Ze komen impliciet aan bod binnen de vakken van de basisvorming zoals lichamelijke opvoeding, natuurwetenschappen en voeding.

De eindtermen met betrekking tot een veilige en gezonde leef- en schoolomgeving zijn aanwezig in het aanbod. De eindtermen rond gezondheid worden geconcretiseerd in het drugs- en alcoholbeleid en de bijhorende acties in de tweede en derde graad.

Leren leren Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Het nastreven van de eindtermen leren leren wordt voornamelijk op schoolniveau georganiseerd. Zo ontstaat er voor de leerlingen een coherent traject. De doelstellingen rond problemen leren oplossen, informatieverwerking en –verwerking en de regulering van het leerproces komen ruim aan bod. In de derde graad ligt het accent op de studiekeuzebegeleiding.

Het onderzoek van de vakken in de focus tijdens de doorlichting leverde echter een wisselend beeld op wat de aandacht voor leren leren betreft op de klasvloer. De eindtermen worden afhankelijk van de leraar kwaliteitsvol nagestreefd.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school onderzoekt en bewaakt de bewoonbaarheid, veiligheid in hygiëne van de campus. Op een digitaal platform worden systematisch alle documenten bijgehouden. Dit is gekoppeld aan een agenda die de gebruiker tijdig verwittigt wanneer een attest verloopt of een actie dient ondernomen te worden. In enkele rubrieken waren de meest recente documenten niet geüploaded. Dit heeft te maken met een recente personeelsswissel van preventieadviseur.

De school beschikt over een globaal preventieplan en een jaaractieplan dat opgesteld is aan de hand van risicoanalyses, de vaststellingen van de externe dienst en de controle- en keuringsverslagen van derden. Een realistische budgettering is hieraan gekoppeld. De preventieadviseur is bij het beleid betrokken en coördineert er de uitvoering van. Waar nodig krijgt zij ondersteuning van de preventieadviseur van de gemeenschappelijke interne dienst voor preventie en bescherming op het werk.

De procedure voor het aankoop- en indienststellingsbeleid is duidelijk uitgeschreven. Alhoewel de preventieadviseur geconsulteerd wordt bij de offerteaanvragen en bij de bestellingen, worden deze enkel ondertekend door de directeur. Het comité voor preventie en bescherming op het werk is reglementair samengesteld en vergadert op regelmatige basis. Het comité bespreekt stelselmatig de geregistreerde tekorten en volgt ze nauwgezet op. Het personeel wordt zowel bij aanvang als op regelmatige basis geïnformeerd over de werking rond bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Op papier en digitaal kunnen zij melding maken van tekorten. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere verbeteringen zijn gepland.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lokalen van de instelling. De vaststellingen van de deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Het valt op dat het algemeen onderhoud nauwgezet gebeurt. Op de speelplaats is er onvoldoende overdekte ruimte voor de leerlingen. De tegels liggen los en zodoende is er valgevaar. In het masterplan is voorzien om deze tekorten nog dit jaar weg te werken. De toiletten voor mannen en vrouwen voor het personeel en bezoekers zijn niet allemaal gescheiden.

In het biologielokaal bevinden zich nog een beperkt aantal niet-geïnventariserte chemicaliën. Niet altijd worden de voorgeschreven recipiënten gebruikt voor de opslag van chemicaliën. Op het vlak van gezondheid en hygiëne voldoet de instelling aan de minimale vereisten. De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere en tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De evaluatiepraktijk vertrekt vanuit een visie die vastligt in een gefaseerd plan dat loopt vanaf het schooljaar 2011-12. Met dit plan dat fungeert als werkinstrument wou men op schoolniveau een antwoord bieden ten aanzien van vastgestelde versnippering en een soms te leraargebonden invulling van de evaluatiepraktijk. Het streven naar degelijk en gelijkgericht evalueren werd daarbij vooropgesteld, wat niet betekent dat de individuele leraar geen persoonlijke toets aan de evaluatiepraktijk meer zou kunnen geven. Dit interessant document toont de richtingaanwijzers waaraan men per schooljaar gezamenlijk heeft gewerkt alsook verder wil werken om de evaluatiepraktijk op een gedragen wijze stapsgewijs verder uit te bouwen.

Dit gefaseerd plan is het resultaat van bevraging en collectief overleg. De vastlegging van de grote lijnen en het uitstippelen van het parcours werd onder meer toegelicht tijdens een personeelsvergadering. Dit werd gekoppeld aan een directe opdracht voor studie en reflectie rond de leerplannen binnen de verschillende vakgroepen. Het responsabiliseren van de vakgroepen is daarbij een fundamentele keuze van de schoolleiding om de betrokkenheid van het lerarenteam te stimuleren.

De doelgerichtheid van de evaluatiepraktijk wordt sterk gedynamiseerd door de nieuwe schoolleiding. Dit dynamiseringsproces gebeurt kwaliteitsvol omdat het vertrekt vanuit een degelijke kennis van wat zich vandaag binnen het onderwijs afspeelt op het vlak van de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Deze knowhow is gekoppeld aan het screenen van de leerplannen voor wat de evaluatiepraktijk betreft, en dit in afspraak met de verschillende vakgroepen.

De doelgerichtheid kreeg gestalte in het streven naar een goed afgestemde evaluatieorganisatie voor de verschillende vakken, studierichtingen en onderwijsvormen. Dit resulteert in frequente en gespreide evaluaties, naast de proefwerkreeksen. Het onderzoeken van de interessantste afstemming gebeurde eveneens ten aanzien van de integrale opdrachten en de geïntegreerde proeven (gip). Voorts is binnen een ruim aantal vakken gewerkt aan een goede verhouding tussen de proces- en productevaluatie.

In dialoog met de schoolleiding leggen de vakgroepen ook de normering vast: de verhouding tussen kennis en vaardigheden, tussen basis en uitbreiding, de beoordelingscriteria. In de derde graad bepaalt elke vakgroep de criteria en het gewicht van de evaluatie van de onderzoekscompetentie.

Bij de verdere groei naar degelijk evalueren is ook reflectie aan de orde over de

beheersingsniveaus. Het verdient aanbeveling om dit verder te verruimen naar meer vakken en graden.

De school heeft aanzienlijk werk gemaakt van een afzonderlijk evaluatierapport voor attitudes. Dit rapport stelt duidelijke criteria voorop en is inmiddels goed ingeburgerd in de evaluatiecultuur van de school.

De school rapporteert frequent aan de hand van rapporten en geregelde oudercontacten. Door intensieve inspanningen slaagt de school erin om nagenoeg alle ouders op deze contactmomenten te krijgen. In de besluitvorming en doorvoering van nieuwe stappen binnen het evaluatiebeleid, houdt de schoolleiding ook rekening met de beheersbaarheid en de taakzwaarte van de leraren.

Ondersteuning Voor het ondersteunen van dit belangrijk onderwijskundig proces heeft de schoolleiding heel wat specifieke nascholing gevolgd. Het transponeren van geselecteerde en vernieuwende inzichten voor schooleigen gebruik alsook het multipliceren ervan gebeurt na overleg binnen de schoolleiding overwegend via de vakgroepen. Deze worden aangestuurd om nieuwe inzichten te bespreken en te implementeren. Een aantal leraren van diverse vakken volgt evenzeer algemeen pedagogische nascholing die focust op de evaluatiepraktijk.

Voor de formulering van examen- en toetsvragen kunnen de leraren beroep doen op vakkundige ondersteuning en worden didactische en taalkundige tips ter beschikking gesteld. Die worden hen aangereikt door de werkgroep talenbeleid.

Ook het digitaal leerlingenvolgsysteem wordt als een ondersteunend instrument ingezet bij de evaluatiepraktijk. Nazicht leert dat heel wat leraren vooruitgang boeken in het adequaat registreren en rapporteren inzake evaluatiegegevens. Het digitaal leerlingenvolgsysteem biedt daardoor belangrijke informatie en ondersteuning bij de begeleidende en delibererende klassenraden voor het vastleggen van de keuzes en beslissingen voor de individuele leerling.

Voor een goed verloop van de delibererende klassenraden zijn duidelijk uitgeschreven criteria uitgewerkt. De schoolleiding roept het lerarenteam op om de delibererende klassenraad goed voor te bereiden met een degelijke documentatie en besprekbare remediërvorstellen.

Het centraal stellen door de schoolleiding van het belang van reflecteren over evalueren als een blijvende uitdaging voor het hele lerarenteam, is een juist geselecteerd en ondersteunend werkpunt binnen het schoolwerkplan.

Doeltreffendheid De school verzamelt en analyseert gegevens ondermeer over leerprestaties, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs. De schoolleiding geeft daarbij aan dat het een agendapunt en uitdaging vormt om bepaalde analyses, indien relevant, uitdrukkelijk aan te wenden om het geboden onderwijs bij te sturen.

De leerlingencontacten met focus op hun leerprestaties en de uitnodiging tot zelfreflectie zijn zowel ondersteunende als doeltreffende initiatieven.

Afgezet tegen de Vlaamse referentiewaarden en rekening houdend met de schoolwaarde op de onderwijskansenindex zijn de resultaten in het hoger onderwijs veeleer middelmatig. De deelname aan studies tot professionele bachelor bij de vergelijkbare scholen aso is aanzienlijk hoger. Het studiesucces stemt overeen met het gemiddelde van de referentiescholen.

De vergelijking met het aso en tso voor wat zowel de participatie als het studiesucces betreft, moet omwille van de kleine leerlingenaantallen met voorzichtigheid gelezen worden.

De school past de regelgeving m.b.t. uitgestelde beslissingen correct toe en de school voldoet aan de motiveringsplicht van B- en C-attesten.

Het schoolreglement informeert de ouders correct over de gevoerde evaluatiepraktijk op school.

Het behoort tot de cultuur van een aantal vakgroepen om evaluatieresultaten te analyseren en op basis daarvan de onderwijs- en evaluatiepraktijk bij te sturen. Ook de feedback van oud-leerlingen over hun aansluiting met het vervolgonderwijs wordt, indien relevant, in sommige vakgroepen besproken. Soms vormt dit de aanleiding tot aanpassing, accentverschuiving of bijsturing binnen het onderwijsleerproces en de evaluatiepraktijk.

De ruimte voor vakcommentaar die op het rapport is voorzien, wordt nog niet door alle leraren doeltreffend gebruikt. Sommige commentaren handelen veeleer over algemene attitudes of beperken zich tot een formele aanmoediging of opmerking. Leraar- en vakgebonden komt informatie over leervorderingen en remediërvorstellen wel voor.

Ontwikkeling Evaluatiebeleid staat stevig op de agenda van de schoolleiding en er zijn tijdens de voorbije schooljaren doordachte en interessante stappen gezet op het vlak van de evaluatiecultuur. Het werkplan rond evalueren vermeldt goed geselecteerde actiepunten voor het vervolg van het traject rond evalueren.

Het evalueren binnen elke vakgroep verder uitwerken vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid, maar met vakspecifieke inkleuring vormt een blijvende opdracht. De schoolleiding interpreteert de evaluatiepraktijk terecht als een ankerpunt van het onderwijsleerproces om zo de motivatie, het leerrendement en de leerlingenprestaties gezamenlijk verder op te tillen.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De schoolleiding heeft een heldere visie op de leerbegeleiding. Ze zet sterk in op een zorgcontinuüm dat vertrekt van een brede basiszorg voor alle leerlingen. Voor jongeren met specifieke onderwijsbehoeften voorziet de school in verhoogde zorg of uitbreiding van zorg. Inspiratie voor deze visie vindt zij in het eigen opvoedingsproject en het M-decreet. Het schoolteam verbindt de leerbegeleiding met enerzijds het beleid rond socio-emotionele begeleiding en gelijkeonderwijskansen (GOK) en anderzijds met de vakoverschrijdende eindtermen leren leren.

Ondersteuning Om de visie op de leerbegeleiding te concretiseren, spelen de klassenleraar en de individuele leraar een eerstelijnsrol in de ondersteuning van de leerlingen. Daarnaast kunnen de leerlingen en de leraren rekenen op een degelijk uitgebouwd middenkader waarin het directieteam, de leerlingbegeleidster en het CLB een prominente rol spelen; zij werken laagdrempelig en voeren geregeld motiverende leergesprekken met de leerlingen.

Voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zijn er algemene STICORDI-maatregelen, indien nodig aangepast op maat van de leerling. De school volgt hierin de regelgeving van het M-decreet. Voor een aantal jongeren die recht hebben op geïntegreerd onderwijs zijn er ook handelingsplannen uitgewerkt met gedifferentieerde afspraken voor ouders, leerlingen en leraren.

Vermeldenswaardig is de aanpak en de individuele ondersteuning voor leerlingen uit de onthaalklas voor anderstaligen (ex-OKAN). De betrokkenheid van het schoolteam bij deze kansarme jongeren is groot. Het is wel een uitdaging voor het directieteam haar eigen draagkracht te bewaken.

Op niveau van de scholengemeenschap is een werkgroep 'zorg' actief waar de scholen aan intervisie kunnen doen en expertise delen met elkaar.

Wat betreft de preventieve leerbegeleiding bestaan er een aantal goede initiatieven die de leerlingen in hun noden ondersteunen zoals het studieplanningsaanbod, het taalloket, het rekenloket, het ICT-loket, avondstudiemogelijkheden en inhaallessen. Twee projecten getuigen van een sterke leerlingenparticipatie: jongeren van het vijfde en het zesde jaar helpen op vrijwillige basis de eerstejaars met huiswerk of met kleine socio-emotionele problemen.

Het is positief dat de vakgroepen dit schooljaar concreet aan de slag zijn gegaan met de vakoverschrijdende eindtermen leren leren: alle vakgroepen hebben hun aanpak van de leerbegeleiding uitgeschreven en met elkaar gedeeld. Uit het vakkenonderzoek blijkt dat het studiemateriaal in de meeste gevallen voldoende gestructureerd en afgestemd is op het niveau van de leerlingen. De werkvormen ondersteunen wel niet in alle vakken het leerproces.

Een waaier van remediëringsinitiatieven ondersteunt de curatieve leerbegeleiding. Op de begeleidende klassenraden spreken de leraren initiatieven op maat af zoals remediëringsplannen. Op vakniveau zijn er leraargebonden maatregelen, maar ze zijn niet altijd afgestemd op de leerplandoelstellingen en de noden van de leerlingen.

Het schoolteam onderhoudt een goede communicatie over de leerbegeleiding met de ouders en de leerlingen. Naast de traditionele oudercontacten bespreekt de klassenleraar de studievorderingen of de studiekeuze met de leerlingen zelf tijdens de leerlingencontacten gedurende het schooljaar. De communicatie met de leraren over de leerbegeleiding verloopt vlot via het elektronische platform, de klassenraden en de personeelsvergaderingen.

Doeltreffendheid De schoolleiding heeft nog geen globale kijk op de effecten van haar leerbegeleiding. Het elektronische leerlingvolgsysteem en de rapporten zijn wel belangrijke hulpmiddelen. Voor een zeer beperkt aantal vakken verzamelt en analyseert de schoolleiding data die de doeltreffendheid van de remediëringsinitiatieven aantonen. Het directieteam rekent op de verantwoordelijkheidszin en het professionalisme van haar leraren om de leerlingen degelijk bij te staan. Uit de doorlichting blijkt dat de meeste leraren de ondersteuning van de leerlingen ook ter harte nemen, maar het concretiseren ervan verloopt in sommige vakgroepen nog niet zo doeltreffend: sommige leraren vallen te veel terug op de invuldidactiek van het werkboek en zetten te weinig in op het aanleren van leerstrategieën.

Uit een bevraging van leerlingen en leraren weet de school dat een klein aantal leraren de visie op leezorg en de STICORDI-maatregelen niet altijd uitdragen of uitvoeren. Zij stuurt in dat geval consequent bij. Het is een uitdaging de implementatie van dit beleid te blijven bewaken.

Binnen het kader van leerbegeleiding detecteert de school de talige noden van alle nieuwe leerlingen door middel van een taalscreening, een eigen observatiefiche en de baso-fiche. Een groep leraren analyseert de data en werkt voor leerlingen met talige achterstand remediëringmateriaal uit op maat van de leerling. De leraren Nederlands gebruiken gedifferentieerd les- en toetsmateriaal. De school informeert de ouders over de remediëring en de leerwinst.

Om het talenbeleid op school verder uit te bouwen, is er een talenbeleidsteam samengesteld uit een groep taal- en niet-taalleraren. Zij hebben dit schooljaar een nieuwe visietekst ontwikkeld. Daarin getuigen zij van een helder inzicht over de specifieke zorg van de leerlingenpopulatie waarbij elke vakleraar een cruciale rol speelt. Naast enkele bestaande degelijke taalinitiatieven is de belangrijkste doelstelling voor dit en volgend schooljaar de ontwikkeling van gelijkgerichte taalstrategieën om de diverse taalnoden aan te pakken. Om te slagen in al haar doelen blijft het een uitdaging het volledige schoolteam te betrekken; uit het vakkenonderzoek blijkt immers dat sommige vakken weinig aandacht besteden aan vak- en instructietaal, aan werkvormen en lesmateriaal in betekenisvolle contexten die de communicatie bevorderen en aansluiten bij het talig niveau van de leerlingen. Andere vakken slagen daar dan weer veel beter in. Door de recente nieuwe aanpak kan de school de effecten van het nieuwe talenbeleid nog niet meten. Van een aantal bestaande initiatieven zoals het talenloket krijgt het talenbeleidsteam nuttige feedback om de aanpak bij te sturen indien nodig. De school neemt voldoende initiatieven zodat de gangmakers van het talenbeleid zich kunnen professionaliseren. Voor de vakleraren vormt het een uitdaging om het taalgericht vakonderwijs nog te versterken.

Ontwikkeling Aan de hand van een behoefteonderzoek heeft de school twee jaar geleden de noden gedetecteerd van haar leraren op het domein van leerzorg en leerbegeleiding. Hieruit is de pedagogische studiedag van dit schooljaar gegroeid rond het thema ‘universal design of learning’ (udl), dat differentiatie centraal stelt zowel op beleids- als op klasniveau. Het schoolteam heeft hiervoor steun gekregen van de pedagogische begeleiding.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur, de adjunct-directeur en enkele leden van het middenkader oefenen hun huidige functie voor het eerst uit sinds september van dit schooljaar. Toch is het huidige beleid inhoudelijk veel meer dan een doorstart van het vorige beleid.

De directie hanteert een participatieve en inspirerende leiderschapsstijl. Het schoolbeleid krijgt vorm en inhoud op basis van een jaarlijks prioriteitenplan rond het pedagogisch beleid, het personeelsbeleid en de schoolorganisatie. Aanvullend investeert de school in een doelgericht nascholingsbeleid met prioritaire doelstellingen, gekoppeld aan beoogde resultaten. Op deze wijze wil de school, ondanks de vele personeelwissels, groeien in professionaliteit. Door middel van klasbezoeken en functioneringsgesprekken heeft de schoolleiding duidelijk voeling met de individuele klaspraktijk. De schoolwerking, taakomschrijvingen en verantwoordelijkheden en noodscenario's voor leerkrachten bij crisissituaties zijn gedetailleerd uitgeschreven in een schoolwerkplan.

De directie en het middenkader zijn sterk in het doelgericht ontwikkelen en ondersteunen van onderwijsactiviteiten. Het nagaan van de doeltreffendheid van de ondernomen acties en het bijsturen op basis van de eigen vaststellingen is in ontwikkeling. De directie is vlot bereikbaar en tracht leerling- en personeelsgericht te werken. Ze weet de uitgezette beleidslijnen te realiseren met voldoende flexibiliteit en gezonde druk. Om het korps transparant te informeren, zijn op het elektronisch platform alle doelen en actieplannen voor de verschillende beleidsprocessen verzameld. Het geheel ondersteunt het beleidsvoerend vermogen.

Visieontwikkeling De school opteert voor zorgbreed onderwijs dat aandacht heeft voor de persoonlijkheidsvorming van de jongere. Op basis van haar pedagogisch project heeft de school voor een aantal beleidsdomeinen visies ontwikkeld en vertaald in concrete doelen en acties op schoolniveau. De school verwacht dat de vakgroepen de schoolvisie vertalen naar de eigen vakcontext en naar de eigen leerlingengroep. Op dit vlak zijn er verschillen binnen sommige vakgroepen en over de vakgroepen heen.

De schoolleiding bepaalt algemene nascholingsprioriteiten in functie van visies en doelstellingen verwerkt in het jaarlijks prioriteitenplan. Functioneringsgesprekken sturen individuele nascholing aan.

- Besluitvorming** De open communicatie en het participatieve besluitvormingsproces zijn troeven van de school.
- De directie communiceert en onderhandelt over beleidsaspecten met het schoolbestuur en in de daarvoor decretaal voorgeschreven overlegorganen. Heel wat overleg vindt ook informeel plaatst met alle betrokkenen. De wekelijkse directieraad en het pedagogisch team fungeren als hefboomen om de schoolwerking vorm en inhoud te geven. Aanvullend vormen de vak- en werkgroepen belangrijke motoren voor een gedeelde besluitvorming. De ouders en de leerlingen worden bij de besluitvorming betrokken via een ouderraad en leerlingenraad.
- Kwaliteitszorg** Met het kwaliteitsdecreet, het vorige doorlichtingsverslag en de jaarlijkse prioriteitenplannen van de voorbije schooljaren als referentiekaders stelt het beleid jaarlijks een nieuw prioriteitenplan op. Met deze aanpak streeft de school naar een structurele verankering van de kwaliteitsverbetering. De school verzamelt en analyseert gegevens rond verschillende organisatorische en onderwijskundige processen. De school bundelt de remediëringsgegevens van de leerlingen in het leerlingvolgsysteem als basis voor analyse of als motivering bij (her)oriënteringen. De school slaagt er echter nog niet in om alle doelstellingen operationeel en meetbaar te formuleren, zodat accurate effectmeting niet altijd mogelijk is. Dat doet evenwel niets af aan de intrinsieke waarde van het ontwikkelde kwaliteitszorgsysteem.
- Een kostenraming voor elk jaar van elke studierichting ligt ter inzage op de school. De school heeft acties ondernomen om de kosten voor de leerlingen te spreiden en te besparen waar mogelijk.
- De directie hanteert lesbezoeken en de bijbehorende functioneringsgesprekken als instrumenten om de onderwijskwaliteit te bewaken. Voor de kwaliteitscontrole op de uitvoering van de processen en op de leerplanrealisatie vertrouwt de directie op de professionaliteit en de beroepsfierheid van de uitvoerders. Dit leidt in de processen of vakken tot kwaliteitsverschillen in de uitvoering.
- Deliberatie** Voor het wegwerken van de tekorten voor muzikale opvoeding in de eerste graad A-stroom en in de tweede graad aso vertrouwt de onderwijsinspectie op het sterke beleidsvoerend vermogen van de school. Dit tekort heeft daarom geen gevolgen voor het advies.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de derde graad tso in Handel en in Secretariaat-talen.
- Het kwaliteitsvol nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen op beleidsniveau.
- Het respecteren van de onderwijsreglementering.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede zorg voor de leerlingen.
- De leerbegeleiding op schoolniveau.
- Het brede aanbod aan algemeen vormende activiteiten.
- De ontwikkelingsdynamiek rond talenbeleid.
- De aandacht voor een ordelijk en gedisciplineerd leer- en leefklimaat.
- Het onderhoud van de school.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gedreven, motiverende en participatieve leiderschap.
- De toegankelijkheid van de schoolleiding.
- De ondersteuning van het beleid door de interne coördinatoren.
- De vertaling van de visie van het pedagogisch project in haalbare acties op school-, leraar- en leerlingenniveau.
- Het innovatieve en ontwikkelingsgerichte evaluatiebeleid.
- De open overleg- en communicatiecultuur.
- De schoolorganisatie.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De rapporteringspraktijk in lichamelijke opvoeding.
- De expliciete koppeling van de leerbegeleiding aan de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' op vakniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De verdere opvolging van de beleidsprioriteiten op vakkenniveau.
- De verdere uitwerking van de kwaliteitszorg conform het kwaliteitsdecreet.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor muzikale opvoeding in de eerste graad en in de tweede graad aso.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jos VERMIJL de inspecteur-verslaggever	Dominique Dedoncker de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	